

دانشگاه تهران

دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی

موضوع :

مدیریت ثبت علائم و اختراعات (مالکیت صنعتی)

درایران

پایان نامه فوق لیسانسی

استاد راهنما

جناب آقای دکتر جورابچی

هیئت داوران

آقایان دکتر راستین و دکتر زارع

تهیه و تنظیم از : محمده حسن کریمی

دانشجوی رشته فوق لیسانس علوم اداری

دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی

شهر ریور ماه ۱۳۴۹

عنوان تلگرافی : اناداف
۴۶۲۴۷
تلفن : ۴۶۲۴۸
صندوق پستی : ۲۶۷۴

دانشکده علوم اداری و مدیریت بازرگانی

رساله آقای محمد حسن کریمی درباره (مدیریت ثبت علاقم و
اختراعات مالکیت صنعتی در ایران) در جلسه مورخ
۱۶/۱۰/۴۹ هیئت رسیدگی مطرح گردید و با درجه
(غراب) بتصویب رسید .

عضو هیئت

عضو هیئت

استاد راهنما

دکتر زارعسی

دکتر راستین

دکتر جوراجسی

دکتر زارعسی

دکتر راستین

دکتر جوراجسی

تشکر

وظیفه خود میدانم از راهنمایی های گرانبهایی که استاد ارجمند جناب
آقای دکتر حورابچی در تهیه و تدوین این پایان نامه فرمودند و همچنین
از عنایات استادان گرامی جنابان آقایان دکتر استین و دکتر زاری قدر دان
و سپاسگزاریم .

محمد حسن کریمی

فهرست مندرجات

صفحه	فصل اول تعاریف و کلیات :
۱	پیشگفتار ، تعاریف ، علت انتخاب موضوع ، مسائل و مشکلات موجود ، ایجاد فرضیه و بررسی علل بوجود آمدن مشکل ، انتخاب فرسبیه انهم ، روش تحقیق .
۲۰	فصل دوم : وضع موجود مدیریت ثبت علائم و اختراعات و مشکلات آن . بخش اول : هدف ، بررسی تاریخی ، وظایف سازمان علائم و اختراعات . بخش دوم : تشریفات ثبت یک علامت و مشکلات موجود . بخش سوم : خصوصیات و تشریفات ثبت یک اختراع و مشکلات آن .
۵۸	فصل سوم : بررسی علل وجود مشکلات و پیشنهادها ت لازم برای حل آنها . بخش اول : جمع آوری و طبقه بندی اطلاعات ، مشاهده و مصاحبه و مراجعه به اسناد و مدارك بایگانی . بخش دوم : تجزیه و تحلیل اطلاعات ، اخذ نتیجه ، پیشنهادها .
۸۳	ضمیمه : نمونه‌ای از پرسشنامه های توزیع شده .
۹۲	فهرست منابع و مآخذ

فصل اول

تعاريف و کلیات

پیش گفتار

نمودار جهانی مالکیت صنعتی

در میان اعصار تاریخ قرن نوزدهم از لحاظ علم و صنعت برای بشریت آغاز فصل جدیدی بود. در این قرن جنبش مهمی در جهان علم و صنعت پدید آمد که با خود مسائل متنوعی را پیش آورد. اختراعات جدید و نو ظهوری در عالم صنعت مورد استفا در قرار گرفت. روابط بازرگانی ملی توسعه فراران یافت و این روابط همگام با توسعه و پیشرفت سریع راههای ارتباطی در جهان بود.

بدون شك یکی از مسائل بزرگ ارتباط بین مردم کشورهای بازرگانی و ایجاد روابط فنی و اقتصادی است و تا وقتی محیطی سالم بوجود نیاید نمیتوان به پیشرفت این ارتباط اطمینان پیدا کرد.

از عوامل مهم در ایجاد این ارتباط و بالنتیجه پدید آیش محیط مساعد تهیه و تصویب قوانین و مقررات مربوط بحمايت مالکیت صنعتی و جلوگیری از رقابت مکارانه است که در رأس آن وجود قانون کامل ثبت اختراعات و تملک تجاری و عناوین دیگر مالکیت صنعتی است تا مخترعین و بازرگانان و مصرف کنندگان از مزایای آن برخوردار گردند.

در زمانهای گذشته و حتی تا اواخر قرن نوزدهم دولتها همیشه در حال جنگ و جدال بودند

و مقررات بین المللی که وضع می شد بیشتر مربوط به جنگ و صلح بود تا مسائل دیگر ولی پیشرفت زمان و تکامل فکری ملل و پیدایش علوم و فنون جدید موجب گردید که در ولت‌ها متوجه منافع ملی مردم کشور خود شد و اول لحاظ جهانی نیز حمایت‌هایی را ایجاد نمایند.

مسئله مالکیت صنعتی و حمایت از آن نیز از ابد امانت نیمه دوم قرن نوزدهم است و آنچه که تثبیت حقوق مالکیت صنعتی و حمایت از آن را مورد توجه ولت‌ها قرار داد مسئله پیشرفت علوم و فنون صنعت و تجارت و روابط وسیع بازرگانی جهانی بوده است.

بهره برداری از اراعات و بکار بردن علائم بازرگانی در نیمه دوم قرن نوزدهم قوس معمولی می‌پیمود.

در حالیکه از لحاظ ملی قوانین کم و بیش مفیدی برای حمایت مالکیت صنعتی وجود داشتند بعضی از ولت‌ها مورد عمل قرار گرفته بود از لحاظ جهانی این حمایت غیر کافی بود و میبایست در قوانین کشورهای تغییراتی برای اجرای حمایت بین المللی بعمل آید.

باین منظور اتحادیه بین المللی مالکیت صنعتی در سال ۱۸۸۳ بوجود آمد و در آن زمان عهد‌های از کشورهای آن ملحق شدند.

اتحادیه مذکور در طی سالیان دراز کنگره‌ها و کنفرانس‌های متعددی تشکیل داده و میدهد و هم خود را صرف این مینماید که تلیه کشورهای باین اتحادیه بپیوندند و مقررات واحدی را در کشورهای عضو اتحادیه تنظیم و اجرا نمایند.

این نوشتنی است که سالهاست انجام میگیرد ولی آیا وجود سیستم‌های مختلف

وسایلهای معارض جهانی و اختلافات سیاسی و اقتصادی می‌تواند این منظور را

تأمین نماید ؟

آنچه ^{هنوز} ظاهر از نشان میدهد این است که اتحادیه‌ای که بتواند معنی واقعی خود را
دائمه باشد نمی‌تواند جنبه جهانی بخود بگیرد و اختلاف در نظر تفکر و ولتها خود مانعی
برای اینکار است .

ایران و حمایت مالکیت صنعتی

مسئله حمایت مالکیت صنعتی در کشور ما هنوز مراحل اولیه را طی می‌کند و ثبت علائم
تجارتی و اختراعات فقط در حدود ۴۰ سال است که در ایران عملی میگردد و برای
حمایت کامل حقوق مالکیت صنعتی در ایران باید کوشش زیادتری کرد و در قوانین
مربوطه تجدید نظر کلی با رعایت شرائح زمانی وجهانی بعمل آید .
در سالهای اخیر کوششهایی در این راه بعمل آمده و امید پیشرفت زیادتری می‌رود .

تعاریف

بجمله اینک مفاهیم مورد بحث در فصول آیند جنبه‌های فنی داشته و احتمالاً موجب
تخمیرات اشتباه انگیزی خواهند شد . لازم است در این قسمت تعاریف مالکیت
صنعتی عنوان شود .

اصطلاح مالکیت صنعتی " Propriété Industrielle " مجموعه حقوقی

را مشخص میکند که هدف از آن اینست که ^{بیا} یکفرد یا یک گروه بتواند با اطمینان خاطر

اشتغال به صنعت یا تجارت داشته راز هرگونه تجاوز بحقوق ناشیه از آن مالکیت مصون
(۱)
و محفوظ بائندند .

دائرة المعارف لا روس حق مالکیت صنعتی را چنین تعریف کرده است :

" حقوق مالکیت صنعتی عبارت است از کلیه حقوقی که اشخاص حقیقی یا حقوقی نسبت به
اختراع یا طرحها و مدلها (Dessins et Modèles) علامت صنعتی
اسم تجاری و بطور کلی آفریده های صنعتی خود دارند . این حقوق که با مفهوم خاص
حق مالکیت تطبیق نمیکند هر یک دارای طبیعت خاصی میباشد که تابع موضوع
آنست " (۲)

مفهوم لغوی مالکیت صنعتی

" عبارت مالکیت صنعتی ، اصطلاحی است که در تمام زبانهای دنیا برای این حقوق بنابر
برده میشود مثلاً در کشور فرانسه و کشورهای فرانسویزبان آنرا " Propriété Industrielle "
و در کشورهای انگلیسی زبان " Industrial Property " و در سایر
کشورها و زبانها ترجمه مشابه آن بنا میروند .

1- Yves Saint-Gal, Protection et Défence des Marques de Fabrique et Concurrence Déloyale, Paris : J' Delmas & Cie, 1962. P.A2

2- Augé, Guillon, Houllier, Larousse, Moreau & Cie, Grand Larousse Encyclopédique, tome 8 ième, Librairie Larousse, Paris : 1963. P.841

در حقیقت میتوان گفت که این عبارت کاملاً مناسب نمیباشد . کلمه مالکیت در اینجا ارتباطی با اموال عینی و قابل لمس ندارد و مالکیت مزبور عبارت از مالکیت اموال غیر مادی یا مالکیت معنوی و کلمه صنعتی از کلمه صنعت ناشی میگردد که اگر مفهوم محدود آنرا در نظر بگیریم در مقابل تجارت قرار میگیرد در حالیکه مفهوم اصلی و وسیع آن مورد نظر است که عبارت از تجارت ، کشاورزی ، صنایع استخراجی و بطور کلی همه گونه فعالیت های انسانی میباشد ."

"مالکیت صنعتی عبارت از مجموعه حقوقی است که از فعالیت صنعتی یا تجارتي يك شخص حقیقی یا حقوقی سرچشمه گرفته و آنرا حمایت می نماید . يك فرد در دست به ابتکاری میزند و فکر خود را بکار می بندد و اشیاء مختلفی را که جدید هستند می سازد و استعمال میکنند . مثلاً تصویر یا مدل جدیدی را عرضه میکند و یا اختراع جدیدی را بوجود می آورد که باعث پیشرفت و تکاملی در صنعت موضوع بخصوصی میگردد ، و یا برای محصولات خود علامت مخصوصی را انتخاب و بکار میبرد یا نام تجارتي مشخصی را انتخاب و استعمال می نماید . تمام این موضوعات که ناشی از فعالیت های انسانی میباشد تحت عنوان (مالذیت صنعتی) شناخته شده اند ."

حقوق مالکیت صنعتی ، حقوقی است که همه فواید آن حمایت فکرو ابتکار " اشخاص " را برابر اشخاص ثالث و داد و ستد انحصار و بهره برداری بصاحب یا مالک آن برای مدت محدود و یا

3- Stéphane P. Ladas, Protection Internationale de la Propriété Industrielle, Paris : E. De Boccard, 1933 PP. 3-4

نامحدود و بیان روابط افراد بایکدیگر و افراد با دولت و همچنین بیان روابط افراد در استفاده از این حقوق در کشورهای مختلف و روابط دولتها با وضع عهد نامه ها و موافقت نامه ها برای تضمین این حقوق میباشد (۵) .

تعریف علامت صنعتی یا تجاری

علامت صنعتی یا تجاری نشانه ایست که برای تشخیص نالاهای یک موسسه تجاری یا گروهی از این قبیل موسسات بکار میرود . این علامت ممکن است از یک یا چند کلمه ، حرف ، عدد ، تصویر ، شکل ، نشان ، امضاء ، رنگها یا ترکیبی از رنگهای مشخص کننده تشکیل شده باشد . قوانین بعضی از کشورها شکل ظریف یا الفانی را که اختصار بکار دارد به عنوان علامت شناخته اند (۶) .

علامت بازرگانی یا کارخانه ای عبارت از نشانه و علامت مشخصه ای که بیک تولید کنند یا کارخانه دار و بازرگان اجازه میدهد که محصولات و تولیدات خود را با آن نشانه یا علامت از محصولات و تولیدات رقیب خود متمایز سازد (۷) .

۶- استغفان لانداس و همان ماخذ صفحه ۲

6- BIRPI, Information Général, publié par BIRPI, 1965. P.6

7- Yves Saint - Gal, Protection et Défense des Marques de Fabrique et Concurrence déloyale, Paris : J. Delmas et Cie, 1962. P.A³

ماده اول قانون ثبت علائم و اختراعات ایران مصوب تیرماه ۱۳۱۰ علامت را چنین

تعریف میکند :

"علامت تجارتي عبارت از هر قسم علامتی است اعم از نقش ، تصویر ، رقم ، حرف ، عبارت
مهر ، لفاف و غیر آن که برای امتیاز و تشخیص محصول صنعتی ، تجارتي یا فلاحتی اختیار
میشود ."

ممکن است يك علامت تجارتي برای تشخیص محصول جماعتی از زارعین یا آریاب صنعت
(۸)
یا تجارویا محصول یک شهر یا یک ناحیه از مملکت اختیار شود ."

ماده اول قانون فدرال سوئیس علامت را بدین شرح تعریف کرده است :

"علامت عبارت از نام تجارتي و نشانه هایی که روی کالا های صنعتی یا کشاورزی و یا روی لفاف
آنها گذاشته میشود ، به منظور اینکه آن کالاها از یکدیگر تمیز داده شوند و مبدع و محل کالا
شناخته شود ."

تعریف اختراع

"اختراع فکر جدیدی است که تا زگی نداشته ، نتیجه يك فعالیت مخترعانه بوده و بتواند در

صنعت بکار برده شود ."

۸ - آقای محمد تقی دامغانی (مجموعه قوانین تجاری) موسسه مطبوعاتی امیرکبیر

سال ۱۳۴۸ صفحه ۳۴۴

9- Loi Fédérale concernant la Protection des Marques de Fabrique
et de Commerce.

يك اختراع وقتی تازگی دارد که در تکنیک بکار برده نشده باشد، اگر قبل از روز تو دیح
 در خواست ثبت اختراع یا قبل از تاریخ تقدیمی که مورد تقاضا قرار گرفته است شرح و توصیف
 اختراع بصورت کتبی یا شفاهی در معرض افکار عموم قرار داده شده باشد یا به روشی دیگر مورد
 استفاده قرار گرفته باشد آن اختراع بکار برده شده تلقی خواهد شد (۱۰) .
 ماده ۲۶ قانون ثبت علائم و اختراعات ایران اختراع را چنین تعریف کرده است :
 " هر قسم اکتشاف یا اختراع جدید در شعب مختلفه صنعتی یا فلاحی بکاشف یا مخترع
 آن حق انحصاری میدهد که بر طبق شرایط و در مدت مقرر در این قانون از اکتشاف یا
 اختراع خود استفاده نماید مشروط بر اینکه اکتشاف یا اختراع مزبور مطابق مقررات این
 قانون در راه ثبت اسناد تهران به ثبت رسیده باشد (۱۱) .

علاقت انخاب موضوع

پیشرفت بشر در زمینه های مختلف توسعه سازمان های متعدد دی را ایجاد کرده است .
 این سازمانها در ضمن فعالیت برای نیل به هدف خود با مسائل و مشکلات مختلفی مواجه
 هستند ، هر یک از این مسائل میتواند موضوعی جهت تحقیق قرار گیرد .

در انتخاب يك موضوع از بین موضوعات مختلف عوامی بشن زیرموضوع هستند (۱۲)

- ۱- تازگی موضوع و اجتناب از تکرار .
- ۲- اهمیت رشته تحقیق .
- ۳- علاقمندی و گنجگاری فردی .
- ۴- آموزش و اطلاعات شخصی .
- ۵- در دسترس بودن اطلاعات .

10- BIRPI, Information Général, 1965. P.5

۱۱- محمد تقی دامخانی مجموعه قوانین تجاری " تهران . موسسه چاپ و انتشارات امیرکبیر
 سال ۱۳۴۸ صفحه ۳۵۱

۶ - تسهیلات خاص و شرایط خاص کار .

۷ - هزینه و بازده .

۸ - عامل زمان .

تمام عوامل فوق کم و بیش در انتخاب موضوع این رساله مؤثر بود .

ولی بغیر از علاقمندی شخصی آشنائی بمسائل و مشکلات و شناخت وظایف هر يك از کارمندان

در ستروسی با اطلاعات مورد نیاز امکان بررسی نظرات دانشمندان و متخصصین حقوق مالیت

معننی مرابر آن داشت به منظور رفع دشواریهای موجود سازمان ثبت علائم و اختراعات

ایران به بررسی و تحقیق علمی مبادرت نمائیم .

مسائل و مشکلات موجود .

همانگونه با پیشرفت تکنولوژی باید دایم در همه فهای سازمان در صورت لزوم تغییر روشهای

انجام کار تجدید نظر نمود تا سازمان بتواند هنگام با تحولات اجتماعی و اقتصادی جلو برود .

یکی از عوامل مهم رشد اقتصادی در يك جامعه بتا رسیدن با اصول نوین مدیریت در سازمانها

و نهاد های گوناگون آنست .

برای اینکه مدیر وظایف مربوطه را انجام دهد باید شالوده مناسبی پدید آید که بد آن سازمان

میگویند . باید اذعان نمود استخران بندی سازمان مورد تحقیق بر اساس صحیحی استوار

نمیباشد و در ظرف ۴۰ سال که از عمر این سازمان میگذرد تغییرات محسوس در طرز کارش

بوجود نیامده است بطور کلی فقدان سازمان صحیح ، روشن نبودن وظایف و مسئولیتها

فقد، تخریب، کاغذ بازی، بیسواژہ بندی اور سلب مسئولیت همچنین کمی کارائی سی
از اہم مشکلات سازمان ثبت علائم و اختراعات می باشد کہ بعنوان فرض مقدماتی موضوع نیاز
بپژوهش علمی دارد تا پس از اثبات وجود این مشکلات با ممان چاره اندیشی و ارائه
طریق برسیم .

ایجاد فرضیه و بررسی علل بوجود آمدن مشکل

مشکلات سازمانی معمولاً معلول علت واحدی نیستند و اغلب موارد علل بسیاری است
بدست هم داده و تحت شرایط خاصی مشکلی را بوجود می آورند .
در باره ای موارد اتفاق می افتد کہ یک یا چند علت در رابطه ای امر از نظر محقق مخفی می ماند
و تنها در حین تحقیق می توان آنها را کشف کند .

در خصوصت بلحاظ آشنائی با وظایف سازمان علائم و اختراعات تیران و نیز نوع وظایف
و مسئولیتها باینکه بعمده نگارنده محول می باشد ، مصاحبه با مسئولین علائم و اختراعات و
مشاهده طرز کار سازمان مذکور نیز توزیع پرسشنامه بین تعدادی از مسئولین این سازمان
فرضیه های زیر را می توان بعنوان عوامل اساسی بروز مشکلات در سیستم موجود در نیال
ذکر :

۱- مسئله عدم تثبیت سازمانی

" کلیه موسسات وسیع بمنظور تثبیت سازمان رسمی خود و تسبیل روابط و اختیارات کارمندان
متوسل بوضع مقررات و موازینی میشوند کہ بوسیله قانون و اساسنامه ، راهنمایی سازمان و شرح
%

۱۳

وظایف و نمودارهای گوناگون و دستورالعمل انجام کار تدوین گردید.

میتوان ادعا نمود که سازمان ثبت علائم و اختراعات نه تنها تثبیت نیست بلکه سازمان مترادفی

است زیرا بررسی وضع موجود حکایت از عدم تثبیت سازمان دارد.

اکنون بشرح زیر به موازینی که باید موجود باشند تا سازمان تثبیت گردد و فقدان آنها در

سازمان مذکور مشهود است مبادرت می گردید.

الف - قوانین و اساسنامه ها

سازمانهای دولتی و نیز موسسات خصوصی بر اساس قوانین و مقررات بوجود می آیند.

مهمترین این قوانین مستخرج از حقوق اساسی ملت ایران بود سازمان مورد تحقیق مشتمل بر

قوانین سالهای ۱۳۰۴ و ۱۳۱۰ و مقررات کنوانسیون پاریس مصوب سال ۱۳۳۷ و

آئین نامه های مربوط. سازمان مذکور مصوب سالهای ۱۳۲۸ و ۱۳۳۷ می باشد.

آنچه مسلم است قانون ثبت علائم و اختراعات ایران که در حدود ۴۰ سال قبل وضع

گردیده و حتی آئین نامه اصلاحی آن که در سال ۱۳۳۷ به تصویب رسیده است با توجه

به گرگونیهای فراوانی که ظرف این مدت در اوضاع اقتصادی و اجتماعی کشور بوجود آمده به

هیچوجه برای عوایج و مقتضیات کنونی کافی نمیباشد.

در حال حاضر مسائل و مشکلات بی شماری هست که در قانون یا آئین نامه فوق الذکر هیچگونه

تعیین تکلیفی نسبت بانها بعمل نیامده یا قواعد و روشهایی مورد عمل می باشد که صرفاً

جنبه نظری و فقیده شخصی ندارد. ضمن تشریح وضع موجود در فصل بعد با زهم بنا بر سائی های قانون این سازمان شماره خواهد شد.

قانون استخدام کشوری و اثر آن در سازمان مورد تحقیق

بررسی ماده ۸ قانون استخدام کشوری نشان میدهد که پست ثابت سازمانی به محلی اطلاق میگردد که در سازمان وزارتخانه ها و موسسات دولتی بطور مستمر برای یک شغل و راجع آن بیک مستخدم در نظر گرفته شده است. اعم از اینکه دارای مقصدی ریابد و منتهی باشد.

در تبصره ذیل همین ماده دولت مکلف شده است در نظرف مدت معینی لایحه سازمان اساسی وزارتخانه ها و موسسات دولتی مشمول این قانون را تهیه و به مجلسین تقدیم کند.

در تبصره ۳ ذیل ماده مذکور وزارتخانه ها و موسسات دولتی مشمول قانون مکلف گردیده اند سازمان تفصیلی خود را با قید پستهای ثابت سازمانی کلیه واحدهای تابعه خود طی تشریفات تهیه نمایند.

در اجرای مفاد ماده ۸ و تبصره های ذیل آن سازمان تفصیلی اداره ثبت اسناد و املاک (طبق نموداری پیوست) که یکی از واحدهای تشکیلات دولت شاهنشاهی ایران میباشد تهیه و تنظیم گردیده است.

آنچه در مرحله اول در سازمان تفصیلی مورد توجه بوده هدف و وظایف کلی سازمان مورد بحث بوده است. با توجه باینکه وظایف و اهداف سازمان ثبت اولاد و قالب کلی و ثانیا در سطح پائین تر واحد ادارات تشریح گردیده. بنابراین وظایف اداره ثبت شرکتها و

و مالکیت صنعتی که ثبت علائم و اختراعات یکی از واحدهای آنست روشن نمیشد .
 طبیعی است روشن نبودن وظایف و مسئولیتها و فقدان ضوابط معین جهت ارجاع
 پست سازمانی با توجه به وظایف و مسئولیتهای مشاغل در هر سازمان مشکلات زیادی را
 ببار میآورد .

وظایف اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی طبق ماده ماول آئین نامه وزارت دادگستری
 بشین زیر است :

- ۱- ثبت شرکتها و تجارتی ایران - حوزه تهران و ثبت کلیه شرکتها و مؤسسات خارجی در ایران
 و مؤسسات غیر تجاری ایرانی - حوزه تهران و ثبت کلیه مؤسسات خارجی در ایران .
 - ۲- ثبت علائم تجاری و اختراعات و نام تجاری و اشکال و ترسیمات صنعتی .
 - ۳- ثبت دفاتر تجاری و ولیمپ دفاتر تجاری و غیر تجاری حوزه تهران . ۱۴
- ب- راهنمای سازمان و شرح وظایف

" راهنمای سازمان (Organization Manual) وسیله موثری
 بمنظور شرح وظایف و تکالیف متصدیان مشاغل مختلف سازمان و توضیح روابط آنها
 بایکدیگر است " ۱۵ .

هدف از تهیه راهنمایی سازمان تعیین خصوصیات هر شغل (Job Description)
 و ارتباط مشاغل بایکدیگر است . راهنمای سازمان مشاغل را روشن مینماید شرایط احراز

۱۴- محمد تقی دامغانی . مجموعه قوانین تجاری (انتشارات موسسه امیرکبیر سال ۳۴۸)

۱۵- علی محمد اقتداری . سازمان زمدیریت (انتشارات دانشگاه تهران سال ۷۰ صفحه ۳۰)

نمودار سازمانی حوزه مرکزی ثبت کل سہادہ و اطلاق

وزیر دادگستری

مدیر کل ثبت

شورای عالی ثبت

معاون عمومی
(امور اسناد)

معاون عمومی
(امور اطلاق)

ادارہ کارگزینی

محکمہ تنظیم
سوقان و دفتر باران

ادارہ امور اسناد

ادارہ ثبت شرکتیں
و مالیت صنعتی

ادارہ نقشہ برداری

ادارہ امور اطلاق

ادارات ثبت استان

ثبت های شهرستان

شعب ثبت

آنها را تعیین می‌کند و موجب تسهیل در تفویض اختیارات گشته و از به خالت بیمورد رؤسا
 در امور مؤسسه جلوگیری مینماید. همچنین راهنمای سازمان تدبیر موشری است به منظور
 تثبیت تشکیلات داخلی سازمان و تنظیم روابط کارمندان. برای سازمان ثبت علائم و
 اختراعات تاکنون راهنمای سازمان تهیه و تدوین نشده است.

ارتباطات مشاغل با یکدیگر مشخص نیست مرزها و حدود مشاغل نامعین است و باینکه بررسی
 اجتماعی میتوان بتداخل وظایف پی برد.

پ - نمودارهای گوناگون

معمولا خطوط اختیار و مسئولیت و روابط واحدهای تابعه سازمان بوسیله نمودار مشخص
 میشود. با رسم نمودارهای مختلف سازمانی ارتباطات رسمی واحدهای مختلف سازمان
 روشن میشود. در ضمن چنانچه برای هر یک از واحدهای سازمان نمودار جداگانه ای تنظیم
 شود روابط افراد داخل واحد ها نیز مشخص میگردد.

بهر حال تعیین سلسله مراتب سازمانی منجر به رسم نمودار ساده سازمانی میگردد.

"نمودار ساده تصویر کلی طبق سازمان سلسله مراتب اداری و روابط واحدهای تابعه
 را مجسم مینماید"

خطوط عمودی که طبقات سازمان را بهم وصل میکند مصرف نموندایی و نظارت مستقیم واحد

های بالاتر بر واحدهای زیر دست است» ۱۶.

معمول ترین نمودارهای سازمانی عبارتند از : نمودار ساده (Skeleton Chart) ،
 نمودار وظایف (Functional Chart) و نمودار کارکنانی (Personnel Chart)
 میباشند . نمودار جریان کار (Work flow Chart) ، نمودار تقسیم
 کار (Work Distribution Chart) و نمودار تقسیم جا و مکان -
 (Space & Layout Chart) نیز قابل اهمیت میباشند لکن مهمترین نموداریکه
 مسوولان محققین سازمانی و آتالیستهای مدیریت مورد توجه قرار میدهند و رسم آن ضمن
 رعایت اصول سازمانی و مدیریت بسیاری از مشکلات سازمانی را روشن مینماید ،
 نمودار ساده سازمانی است .

متأسفانه تاکنون نموداری که نمایشگر وضع موجود اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی ایران
 (که سازمان ثبت علائم و اختراعات یکی از واحدهای آنست) باشد ترسیم نشده است .
 فقدان نمودارهای مختلف و بالاخص نمودار ساده سازمانی موجب مخشوش شدن ارتباطات
 میشود . باین علت واحدها امیدوارند که با قرار گرفتن در وجه مقامی باید گزارشات را برای
 خود را بدهند .

لذا آثارکنان در اتماسعی دارند خود را بحالی ترین مرجع که مدیر سازمان است نزدیک سازند
 و از وی کسب تکلیف کنند بدین ترتیب قسمت اعظم وقت مدیر سازمان صرف بحث و گفتگو
 با کارکنان میشود و از وظایف اساسی خود باز میماند .

نمودار وضع موجود اداره ثبت شرکتها و مالکیت صنعتی (پیوست صفحه ۱۵) که در انجمن
 آوری اطلاعات از وضع موجود رسم شده است بخوبی نشان میدهد که در رئیس اداره علاوه بر نظارت